

Pokopali so jo vseh vernih duš dan. Četudi neznana, vendar je imela lep pogreb. Ko so jo položili v grob, so se pogrebci razšli; samo deček je ostal še na grobu. Bridko je jokal; proti večeru, ko se je že širila tema nad naravo, vzel je gosli v roke in igral zopet tako milo in lepo, da so vsi ljudje jokali! Vsem se je smilil ubogi deček. Kaj bo ž njim?

Prišel je gospod župnik in ga vzel s seboj.

Dečku je bila sreča mila. Ostal je vedno pošten in pobožen. Ljudje so ga radi podpirali. Vsem je bil hvaležen, a tudi svoje mamice ni pozabil tam v tujini. Našel je očeta, dosegel je svoj cilj, — postal je slaven igralec na gosli.

In zdaj je izpolnil tudi svoji materi zadnjo željo.

Radan.

Svet ti bodi spomin umrlih!

Nekoč je živel krut graščak, ki se ni menil ne za Boga, ne za svoje verske dolžnosti. Njemu je bilo vseeno, delavnik ali pa najvišji praznik. S svojimi tovariši je doma popival in uganjal vsakršne neumnosti. Ali je pa lovil po svojih velikanskih gozdovih divjačino. Na njegovih posestvih pa so delali ubogi tlačani ob samem kruhu in vodi, da jim je kar pôt lil z obraza. Bog ga je že večkrat z nadlogami posvaril, a ni se zmenil za to, ampak živel je naprej svoje razuzdano življenje. Umrli mu je v najlepših letih dobra gospa, ki ga je edina mogla še nekaj brzdati. Ker to ni nič pomagalo, umrl mu je nenadoma tudi edini sinček, katerega je ljubil nad vse. A ne, da bi pričel sedaj drugačno, boljše življenje, je še bolj podivjal. Prišel je vseh vernih duš dan. Torej tisti dan, ki je posvečen spominu dragih ranjkih. Ljudje so leteli trumoma v cerkev in na pokopališče molit za umrle. Graščak pa je šel namesto na grob svoje žene in sinka svojega s svojimi tovariši v gozd na lov. Sicer so ga nekateri svarili, naj bi ta dan ostal doma, a se ni menil za to.

Tako so tisti dan peli zvonovi mrtvaško pesem. V cerkvi je odmevala glasna molitev in ihtenje vernikov. Tam na grobeh so gorele sveče; okrog vsakega groba pa je stala gruča ljudi, ki so si brisali solzne oči. A po gozdu je glasno odmeval lovski rog. Prav do cerkve se je čulo lajanje psov, ki so gonili preplašeno zverjad. Ko so zapeli zvonovi, je tudi graščak slišal njih milodoneče zvoke. Stal je visoko na skali s puško v roki. Za trenutek se mu je omehčalo trdo srce. Zdelo se mu je, da vidi pred sebo svojo dobro ženo in ljubljenega sinka. Z milimi pogledi ga prosita, naj vendar odneha vsaj danes od moritve in pobijanja ter naj gre domov. Prav čuje, kako mu pravi sinček tako milo, tako otožno proseče: „Ata, pojdi domov!“

„Pusti me v miru!“ zakriči graščak in se obrne proti gošči, iz katere je ravnokar prilomastil divji merjasec. Lovec naglo pomeri in izproži. Kroglja ne zadene, ampak zazvižga mimo. Razkačena zver se zapodi naravnost v lovca. Graščak urno zagrabi svoj lovski nož, visoko ga zavihti, da se ubrani napada, a v tem trenutku plane merjasec že nanj. Graščaku izpodrsne na strmi skali, da se zvrne po ostrih pečinah v prepad, kjer mrtev obleži.

Kompoljski.

